

пов'язані з легалізацією злочинних доходів або фінансуванням тероризму, безпосередньо у суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Підкреслимо, що Законом установлено необхідність проведення спеціальних заходів, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, спрямованих на виконання вимог цього Закону, що включають проведення обов'язкового та внутрішнього фінансового моніторингу [1]. Так, якщо стосовно обов'язкового фінансового моніторингу Закон чітко регламентує межі визначення операцій, які підлягають перевірці, то стосовно операцій, що належать до внутрішнього фінансового моніторингу, суб'єктам первинного фінансового моніторингу пропонується повідомляти у випадку, якщо є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом [1]. Однак поняття «достатніх підстав» для суб'єкта первинного фінансового моніторингу не розкрито (взагалі вважаємо його філософською категорією). Тобто підставою для проведення цього виду первинного фінансового моніторингу передбачений суб'єктивний висновок особи про сумнівність фінансової операції та з'ясування її причетності до протиправної діяльності. Як наслідок, це може призвести до певних зловживань з боку суб'єкта первинного фінансового моніторингу у вигляді ненадання інформації Державній службі фінансового моніторингу України про сумнівні операції. На наш погляд, необхідним є чітке визначення в національному антилегалізаційному законодавстві організаційно-правового механізму цієї дії із визначенням, якими саме засобами, критеріями слід керуватись в даному випадку суб'єктам первинного фінансового моніторингу. Вважаємо, що це сприятиме підвищенню ефективності здійснення суб'єктами первинного фінансового моніторингу діяльності із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму, та забезпеченню належного здійснення функцій регулювання та нагляду відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу.

Враховуючи викладене вище, можна зробити висновок, що ускладнення, непорозуміння та дублювання функцій суб'єктів державного фінансового моніторингу певною мірою перешкоджають реалізації установлених законом повноважень суб'єктів первинного фінансового моніторингу. Для усунення таких суперечностей і прогалин необхідно вжити заходів з метою підвищення ефективності нагляду та регулювання діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу, вдосконалити методичні рекомендації для них стосовно виявлення підозрливих операцій, критерії їх оцінки та подання інформації до Державної служби фінансового моніторингу України.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом»: Закон України від 18 трав. 2010 р. № 2258- VI // Офіційний вісн. України. - 2010. - № 39. - Ст. 1293.
2. Офіційний веб-сайт Державної служби фінансового моніторингу України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.sdfm.gov.ua>.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Хон Артур Андріанович, студент магістратури навчально-наукового інституту заочного навчання Національної академії внутрішніх справ **Безрученко Сергій Михайлович**, кандидат економічних наук, професор кафедри господарсько-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

У сучасних умовах розвитку національної економіки та подолання наслідків фінансової кризи регулювання банківської діяльності організації і функціонування банківської системи України набувають нового змісту. Головною ланкою банківської системи України є комерційні банки, які істотно впливають на розвиток усіх галузей і сфер економіки. Проте комерційні банки є відносно новим явищем для України, оскільки їх створення розпочалося після того як наша держава стала на шлях проведення економічних перетворень.

Оскільки в умовах ринкових відносин особливого значення набуває такий особливий вид майна, як цінні папери, однією з найважливіших складових української економіки, яка є показником розвитку не тільки ринку капіталу, а

й всієї фінансової системи країни за цей час став ринок цінних паперів. Ринок цінних паперів - це частина ринку позикових капіталів, де здійснюються емісія, купівля-продаж цінних паперів та їх перепродаж. Через ринок цінних паперів (банки, спеціальні кредитно-фінансові Установи, фондову біржу) акумулюються кошти підприємств, оанків, держави і населення які спрямовуються на виробниче і невиробниче вкладення капіталів. Ринок цінних паперів України виступає однією з найважливіших складових української економіки, яка є показником розвитку не тільки ринку капіталу, а й всієї фінансової системи країни. Аналіз тенденції та перспективи розвитку ринку цінних паперів України дозволяє зробити висновок, що незважаючи на усі проблеми і негаразди притаманні перехідному періоду української економіки, він все більше активізується та є невід'ємним елементом ринкової системи України. Важливу роль в цьому процесі відіграють комерційні банки та Національний банк України. Банківський сектор в Україні є суттєвою складовою фінансової системи країни. В умовах нестабільності сучасного фінансового середовища кардинально змінюється місце і роль комерційних банків в Україні. Комерційні банки поступово стають найбільш активними учасниками ринку цінних паперів, серйозним конкурентом інших інвестиційних інститутів.

Проте проблематичними були і залишаються відносини у рамках схеми «банк - ринок цінних паперів». Багатьох аналітиків сьогодні в Україні турбує той факт, що у банків сконцентровано занадто багато можливостей.

Можливість суміщати діяльність на кредитному та на ринку цінних паперів дає банківським інституціям суттєві переваги. Значний інвестиційний потенціал банків є одним із основних важелів формування і прискорення руху фінансових потоків та забезпечення необхідними ресурсами всіх суб'єктів економіки. Комерційні банки України мають право здійснювати практично всі операції, пов'язані з цінними паперами. Але аналіз виданих ліцензій для здійснення цих операцій і реальних операцій, які виконують комерційні банки, свідчить про те, що їхні операції є обмеженими. Банки виступають на ринку цінних паперів як емітенти акцій (для поповнення власного капіталу) і інвестори державних цінних паперів. Незначні обсяги операцій на продаж і особливо на інвестиції свідчать про малу активність банків на ринку цінних паперів.

Не дивлячись на позитивні тенденції, що за даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку характеризує розвиток ринку цінних паперів в Україні в останні два роки нагальним є питання його ефективного функціонування. Сьогодні, коли найважливішим етапом реформування економіки країни є створення ефективного ринку капіталу, фондовий ринок України не виконує своїх функцій, не сприяє залученню інвестицій і перерозподілу капіталу. Існуючий спектр фінансових інструментів ринку цінних паперів є надто вузьким: в обігу перебувають переважно акції, облігації підприємств і державні облігації, майже відсутні похідні фінансові інструменти, іпотечні цінні папери. Інвестиційна якість більшості цінних паперів, що перебувають в обігу, залишається низькою через відсутність ефективного захисту прав інвесторів у цінні папери (в першу чергу це стосується ринку боргових інструментів), незацікавленість потенційних інвесторів придбати цінні папери через низький рівень корпоративного управління. Таким чином, існує дефіцит пропозиції інструментів ринку цінних паперів з прийнятними для інвесторів характеристиками щодо дохідності, ризиковості, ліквідності та захищеності.

Отже, саме розвиток ринку цінних паперів, як складової ринку капіталу та невід'ємного сегмента національної економіки набуває важливого значення. Важливого значення для ефективного функціонування ринку цінних паперів набуває вдосконалення його правового регулювання. В цьому зв'язку як позитивний факт слід відзначити створення та перманентний розвиток в Україні нормативної бази щодо врегулювання ринку цінних паперів. Це закони України «Про цінні папери та фондовий ринок» «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» «Про депозитарну систему України» «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» «Про обіг векселів в Україні» Правовому режиму цінних паперів у господарській діяльності присвячені глав 14 ЦК України і глава 17

ГК України в яких визначено суть пінних паперів та їх вити умови і порядок їх випуску порядком придбання пінних паперів суб'єктами господарювання здійснення державного регулювання ринку цінних паперів. Водночас, на нашу думку, для покращення діяльності комерційних банків на ринку цінних паперів необхідно здійснити такі заходи: - запровадити нові фінансові інструменти з метою залучення внутрішніх і зовнішніх джерел інвестицій; - підвищити якість послуг професійних учасників фондового ринку, що сприятиме створенню ефективної системи захисту прав та інтересів інвесторів; - підвищити рівень регулювання та нагляду на ринку цінних паперів; - створення умов для підвищення конкурентоспроможності фондового ринку України з подальшою його інтеграцією в міжнародні ринки цінних паперів; - залучати додаткові інвестиційні ресурси, спрямовуючи їх в реальний сектор економіки; - узгодити політику держави на ринку цінних паперів з податковою, валютною політикою з метою активізації залучення прямих та портфельних інвесторів. Основним принципом і механізмом подолання проблем, що гальмують розвиток ринку цінних паперів в Україні та використання всього потенціалу можливостей комерційних банків в цій сфері, є гармонізація національного законодавства із законодавством ЄС, законодавче та організаційне забезпечення створення єдиної уніфікованої системи обліку прав власності на цінні папери, ведення діяльності щодо клірингу та розрахунків за біржовими угодами в Центральному депозитарії, функціонування надійної системи захисту прав власності інвесторів, забезпечення функціонування організованого РЦП.

ПЕРСПЕКТИВИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ КАЗНАЧЕЙСЬКОЇ СЛУЖБИ

Бушинський Владислав Олегович, студент магістратури навчально- наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри господарсько-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Котирло О.О.*

Сьогодні, в період становлення державності та розвитку України як незалежної, правової та демократичної держави, відбуваються значні зміни в поглядах щодо здійснення державного управління, які торкаються всіх галузей економіки й суспільства. У зв'язку з цим багато уваги приділяється розвитку і вдосконаленню діяльності державних органів влади. Особливо це стосується структури, від ефективної діяльності яких залежить економічний достаток нації.

Одна з провідних ролей у вирішенні питань щодо забезпечення національного піднесення України до відповідного рівня розвитку належить Державній казначейській службі (далі - ДКС) як одному з основних органів державного управління фінансами.

В Україні управління фінансами здійснюється через систему відносин, яка склалася відповідно до економічних і політичних умов функціонування країни. Управління - це напрям впливу, що безпосередньо виявляється в процесі управлінської діяльності. Фінансова діяльність держави виступає різновидом управлінської діяльності й базується на погодженні діяльності елементів фінансової системи, контролі її функціонування.

Державне управління фінансами, як різновид державного управління, має особливий міжгалузевий характер, оскільки формування, розподіл та використання фінансових ресурсів держави стосується всіх галузей державного управління і тих елементів суспільного життя, які залучаються в процесі управління. Предметом таких фінансових відносин виступає особливий різновид державного майна - фінансові ресурси держави.

Фінансова діяльність держави, як зазначає С. Клімова, - це здійснення нею та її компетентними органами функцій з планомірного утворення, розподілу та використання грошових фондів з метою реалізації завдань соціально-економічного розвитку. Зміст фінансової діяльності є проявом усіх функцій держави, оскільки реалізація будь-якої державної функції вимагає адекватного фінансового забезпечення [1, с. 9].